

Riktlinjer för prövning av de kommunala bolagens verksamhet enligt 6 kap 9-10 §§ kommunallagen

Dokumentnamn	Riktlinjer för prövning av de kommunala bolagens verksamhet enligt 6 kap 9-10 §§	Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen	Datum 2019-02-05	Diarienummer 2019-000015
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsen	Version 1	Senast reviderad - Giltig t o m 2023-02-04
Dokumentinformation			
Dokumentet gäller för	Kommunstyrelsen, kommunstyrelseförvaltningen, kommunala bolag		
Annan information			

Innehåll

Riktlinjer för prövning av de kommunala bolagens verksamhet enligt 6 kap 9-10 §§ kommunallagen	1
1. Inledning	3
2. Omfattning	3
3. Bakgrund.....	3
4. Beslutsunderlag för kommunstyrelsens prövning	4
4.1 Ägardirektiv och bolagsordning	4
4.2 Styrelseprotokoll från kommunala bolag.....	4
4.3 Årsredovisningar och lekmannarevisorernas granskningsrapporter....	4
4.4 Kommunens styrdokument och kommunallagen	4
5. Vem gör vad	4
5.1 De kommunala bolagen	4
5.2 Kommunstyrelseförvaltningen	5
Centraldiariet	5
Kommunledningskontoret	5
5.3 Kommunstyrelsen	5

1. Inledning

Kommunstyrelsens generella uppsiktsplikt omfattar även den verksamhet som bedrivs i kommunala bolag. Sedan 1 januari 2013 gäller förstärkta uppsiktsregler vilket betyder att kommunstyrelsen ska årligen formellt pröva om bolagens verksamhet varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet samt om verksamheten utförts inom ramen för kommunala befogenheter.

För att skapa en samlad bild av arbetet kring prövningen har denna riktlinje tagits fram. I riktlinjen framgår vad kommunstyrelsen ska ta ställning till, vilka uppgifter kommunstyrelseförvaltningen ska genomföra samt vad som förväntas av de kommunala bolagen.

2. Omfattning

Riktlinjen omfattar kommunstyrelsen och kommunstyrelseförvaltningen samt de kommunala bolagen och är ägnat åt att fungera som stöd för genomförandet av den årliga processen som leder till kommunstyrelsens prövning.

3. Bakgrund

Reglerna för aktuell prövning finns i Kommunallag (2017:725) 6 kap 9-10 §§. Ett överklagningsbart beslut ska fattas för respektive bolag vilket i praktiken betyder att varje bolag, även dotterbolagen, får en egen beslutsmening/attsats i protokollet. Kommunstyrelsens prövning avser endast de helägda kommunala bolagen då det är dem som kommunen ensam är ansvarig för. Kommunstyrelsen är skyldig att föreslå fullmäktige förbättringsåtgärder om den upptäcker brister i vid den årliga genomgången. Om styrelsen bedömer att åtgärdsförslag inte är aktuella räcker det att beslutet skickas till fullmäktige för kännedom. Det är också ur demokratisynpunkt viktigt att hela kommunstyrelsen får del av allt underlag och att utövandet av uppsiktsplikten är en angelägenhet för hela styrelsen.

Kommunallagen som sådan anger inte några detaljerade instruktioner om hur prövningen ska genomföras. Förutom egen omvärldsbevakning kan man på Sveriges Kommuners och Landstings hemsida hitta viss information om hur man kan gå tillväga. I framtagning av denna riktlinje har till exempel använts en skrift som tagits fram under året 2018 på uppdrag av SKL: "Förstärkta uppsiktsregler över kommun- och landstingsägda bolag" av Daniel Stattin, professor i civilrätt vid Uppsala universitet.

4. Beslutsunderlag för kommunstyrelsens prövning

4.1 Ägardirektiv och bolagsordning

Fullmäktige beslutar om de kommunala bolagens ägardirektiv och bolagsordningar där bolagens kommunala ändamål, det vill säga den kommunala angelägenhet som fullmäktige överlåtit till bolaget att sköta, fastställs. I ägardirektiven regleras bolagens informationsskyldighet där det i detalj anges hur bolagen ska hålla kommunstyrelsen uppdaterad av sin verksamhet. I bolagsordningen anges de kommunala befogenheterna som bolagen ska hålla sig inom, det vill säga att bolagen ska agera efter samma begränsade villkor som skulle gälla om verksamheten istället hade utförts i den kommunala förvaltningen.

4.2 Styrelseprotokoll från kommunala bolag

De under året till kommunstyrelsen inkomna protokollen från bolagens styrelsemöten utgör en grund för uppföljning av verksamheten. Det är viktigt att bolagen, precis som det anges i bolagsordningarna, regelbundet skickar in protokoll som kommunstyrelsen får för kännedom både för att styrelsen ska kunna följa bolagens aktuella verksamhet löpande och att undvika att all information kommer in samtidigt långt i efterhand då det även finns risk för att informationen hunnit bli gammal.

4.3 Årsredovisningar och lekmannarevisorernas granskningsrapporter

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter kan användas som stöd i prövningen då de behandlar delvis samma saker som kommunstyrelsen ska ha uppsikt över. Kommunstyrelsens prövning har dock inte en ekonomisk inriktning i första hand.

4.4 Kommunens styrdokument och kommunallagen

I kommunfullmäktiges arbetsordning och kommunstyrelsens reglemente anges ytterligare information om avrapportering från de kommunala bolagen och kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Kommunallagen reglerar att prövningen ska genomföras.

5. Vem gör vad

5.1 De kommunala bolagen

I bolagsordningen beskrivs bolagens informationsplikt mot kommunstyrelsen vilket innebär att samtliga kommunala bolag ska löpande under året till kommunstyrelsen skicka protokoll från bolagsstämmor och styrelsesammanträden. Årsredovisning, revisionsberättelse med revisionsrapport och lekmannarevisorernas rapport ska även de skickas till kommunstyrelsen från alla bolag.

Härnösands Energi och Miljö AB och AB Härnösandshus ska dessutom till kommunstyrelsen skicka anteckningar från kvartalsmöten med kommunstyrelsens presidium, kommundirektören och ekonomichefen.

Utöver detta ska Härnösands Energi & Miljö AB, AB Härnösandshus och Technichus i Mittsverige AB enligt ägardirektiven årligen anordna ett

offentligt informationsmöte för fullmäktiges ledamöter och ersättare samt intresserad allmänhet.

5.2 Kommunstyrelseförvaltningen

Centralsdiariet

Centralsdiariet mottar och registrerar löpande de handlingar som bolagen skickar in. Handlingarna diarieförs i årsvisa samlingsakter som sorteras per bolag där det är lätt att följa upp vilka handlingar som inkommit under året.

Kommunledningskontoret

Kommunledningskontoret kontrollerar att ägardirektiv och bolagsordning finns för varje bolag och att de är uppdaterade.

Kommunledningskontoret upprättar redogörelse och förslag till beslut till kommunstyrelsen för respektive bolag där en bedömning om verksamheten bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och om den utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna framgår.

Kommunledningskontoret ger förslag till förbättringar vid eventuellt upptäckta brister där kommunstyrelsen behöver besluta eller föreslå fullmäktige att besluta om åtgärd (till exempel ändringar eller kompletteringar i bolagsordningar eller ägardirektiv eller framtagning/uppdatering av styrdokument).

Kommunledningskontoret upprättar redogörelse och förslag till beslut till kommunstyrelsen i god tid så att ärendet hinner behandlas före den 30 juni året efter det kalenderår som granskningen avser.

5.3 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar innan den 30 juni året efter det år som prövningen avser om respektive aktiebolags verksamhet bedrivits i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Kommunstyrelsen föreslår fullmäktige förbättringsåtgärder om den upptäcker brister vid den årliga genomgången.

Om styrelsen bedömer att åtgärdsförslag inte är aktuella skickar styrelsen beslutet till fullmäktige för kännedom.